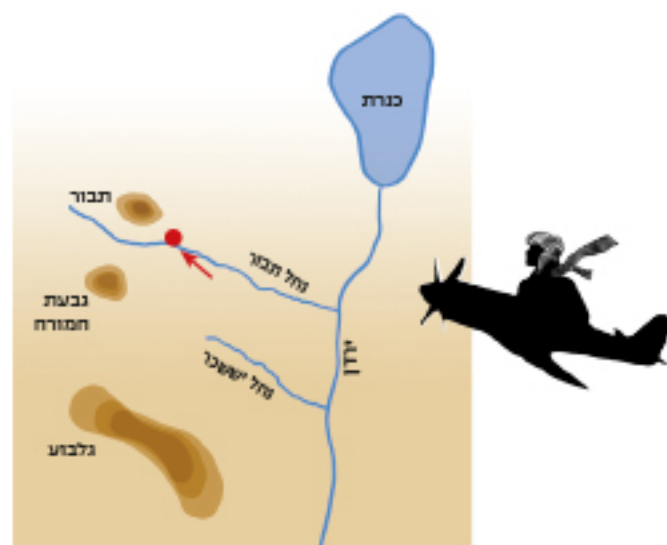

באה מנוחה ליגע
ומרגוע לעמל.
לילה חיוור משתרע
על שדות עמק חרעאל.
טל מלמטה ולבנה מעל,
מבית אלפא עד נהלל.

מה, מה לילה מליל
דממה ביזרעאל
נומה עמק, ארץ תפארת
אנו לך משמרת...

נתן אלתרמן

מסלול הטיסה*

1 | ירדן דרומי

נהריים / גשר הישנה / גשרי הרכבת / נחל באלה ובית כנסת במעוז חיים /
ציפורים / חקלאות / תל מלוח / קניון הבזלת / גני חוגה

2 | עמק חרוד והגלבוע

בית שאן / אתר ארכיאולוגי / רכבת העמק / עמק המעינות / נחל עמל /
חומה ומגדל / גן השלושה (סחנה) / בית כנסת בית אלפא / מחצבת חפציבה /
הגלבוע / הר שאול / מבטים מהגלבוע לעמק / אירוס הגלבוע.

3 | נופי הרמות

רמת צבאים / מיצבים / נחל יששכר / רמות יששכר / כוכב הירדן

4 | שולי עמק יזרעאל

גבעת המורה / מעין יזרעאל / תל יזרעאל / עפולה / נצרת / הר דבורה

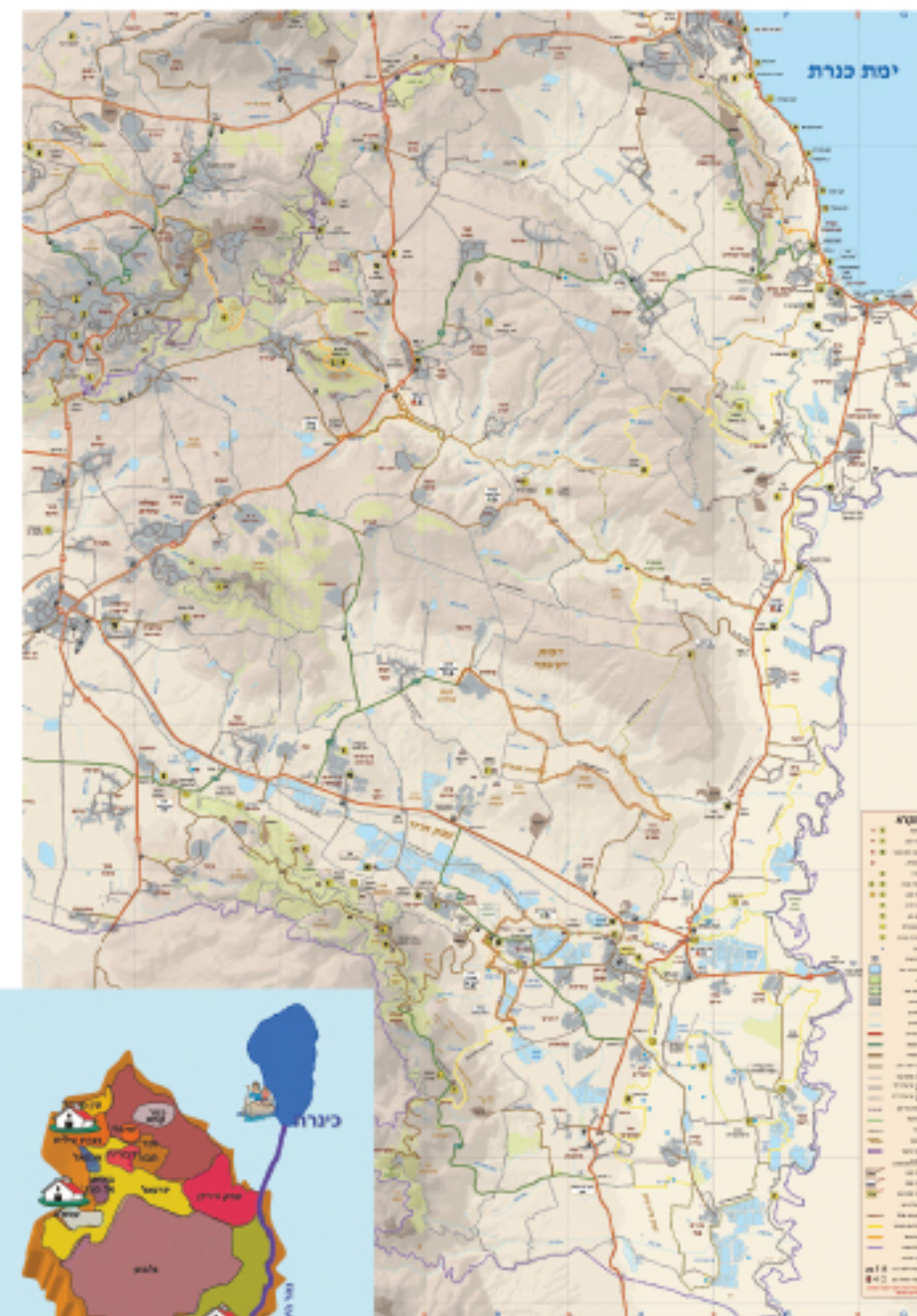
5 | אזור התבור

יער בית קשת / כפר קמא / הר תבור

6 | רמת סירין ונחל תבור

נחל תבור / מצפור גזית / רמת סירין / מבטים לבקעת יבניאל /
תצפית לעמק ולירדן

* מבנה הספר עוקב אחרי מסלול הטיסה בנופי האזור.

הקדמה

יסבך של ביצות, ים גדול של קני סוף גבוהים, שרב ומחנק; ערב רב של יתושים חובכים רוחשים מחנות מכבידים על הנשימה, לא דרך ולא משעול זולתי מטיילת הברזל. ער מלא חזקין אין נקודת יישוב, ורק חרדק, לרגלי הגלבוע, נקודה אפורה קטנה מסמנת את מקומו של כפר מתנוון בין חורבותיו. החורים והנבעים והשטחים רחבי ידיים – האוכלוסין המעטים שמספרם בכל העמק אינו מגיע אפילו לעשרות אחרות, כלים ומתנונים מחמת חקירות הממארדי.

כך כתב החלוצי יהודה אלמוג בשנת 1932.

והנה, שמונים ואחת שנים לאחר מכן, 2013, ומסבך גדול של ביצות, שרב ומחנק – צמח מרחב בטוח. שוב הגשם אינו מאיים להציף, והורות לרשת ניקח יעילה – הסדר שב על כנו. היישובים באזור מוגנים.

רשויות הניקוז בישראל, וביניהן רשות הניקוז ירדן דרומי, פועלות מתוקף חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות התשי"ח 1957, ואחראיות בין היתר לשיפור זה באיכות החיים. מתוקף תפקידן כגוף סטטוטורי עצמאי, פועלות רשויות הניקוז לשמירה על איכות המים לצד ניקוי נחלים ממזהמים, פיתוח הטבע הישראלי וטיפול המתנות שזה מעניק לכולנו.

רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי פועלת לקידום מספר פרויקטים במקביל:

תכנית אב לירדן: הרשות מובילה את תכנית שיקום הירדן הדרומי בקטע שבין שפך נהר הירמוך לירדן ועד הקו הירוק (שפך נחל בזק) – קטע מנהר הירדן שמהווה גבול בינלאומי בין ישראל וירדן. למשימה החשובה חברו גופי ממשלה ורשויות שונות, ובשלב הראשון פעלו לציבוש תכנית אב לשיקום הירדן הדרומי (מנהריים דרומה). התכנית המקיפה, שגיבושה הגיע אל סיומו בשלהי 2013, צפויה לתת מענה לשמירה על ערכי הטבע והנוף ולשיקום הנהר, בד בבד עם פיתוח גופי והקמת מיזמים תיירותיים כמנוף כלכלי לתושבי האזור.

שימור הקרקע: מטרת השימור להגן על משאבי השטח – קרקע, מים עיליים וצומח טבעי. שימור הקרקע מסייע

למנוע דלדול ואובדן כושר השימוש והייצור של משאבים אלו – בין אם כתוצאה מפגיעת אדם ובין אם בשל כוחות טבע: סחף גשם, נגר מים, רוח סוחפת או משטר מים לקוי.

שימור, שיקום ופיתוח אתרים לאורך הנחלים וסביבתם: פיתוח גופי משולב בצורכי הניקוז, שיקום, שימור, פיתוח ואחזקת שטחים פתוחים ירוקים במרחב הגופי.

סביבה, חינוך, קהל וקהילה: הרשות מחויבת, מתוקף תפקידה, לקרב את הקהל אל הנחל. מסיבה זו זוכים בתי ספר רבים לפעילויות חינוכיות בטבע, שבילי אופניים נסללים לאורך הנחלים ובינות לעצי ההרים, ומתקיימות צעדות, מסעות ופעילויות נוספות לרווחת הקהל.

בספר זה החלטנו להרחיב את היריעה: לא הסתפקנו בנושאים מקצועיים המהווים את לחם חוקינו בעשייה

היומיומית, כי אם שאפנו לספק מבט מקיף על האזור שאנו כה מוקירים, אוהבים ומטפחים.

דובי טל ומוני הרמתי (אלבטרוס צילום אוויר) הזמינו אותנו ברשות לסיור חווייתי במסוק, לתור יחד את הנופים ולגלות זווית נוספת – שונה ומפתיעה – במראות שאנו מכירים כל כך טוב.

אני מזמין אתכם לאמץ את הספר ולטייל באמצעותו ברחבי רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי.

רמון בן ארי, מנכ"ל יורם קרין, יו"ר
רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי